

Ærende landsmøte, dirigenter,

«Vi holder kunnskap og forstand
og sannhet høyt i ære.

Hva våre fedre vet og kan,
det vil vi gjerne lære.

Men ingen skal bli lærdoms trell.

Om tingen vil vi dømme selv,

Til slutt må vi allikevel

Vårt eget ansvar bære.»

Landsmøte,

Det er kanskje en dose pompøst. Men når vi skal stake ut en ny kurs for Høyres skolepolitikk, er Arnulf Øverlands dikt «Skolens sang» overraskende aktuelt.

Bare ta setningen: «Hva våre fedre vet og kan, det vil vi gjerne lære.»

Det finnes ingenting mer genuint enn lykken og selvtilliten til et barn som forteller mamma og pappa om hva de har lært.

Et barn som prøver, feiler, øver og så mestrer.

Det kunne selvsagt stått «mødre» også.

Men jeg lar det ligge. Poenget står seg.

Barn vil lære. De er født nysgjerrige.

Men landsmøte: Hvis overrekkelse av kunnskap er nøkkelen til å gi barn muligheter – og hvis kunnskap er det som binder samfunnet vårt sammen – da må vi slå alarm.

Altfor mange elever sliter med grunnleggende lesing og regning.

Lærere forteller at flere elever rett og slett ikke klarer å henge med på undervisning som fungerte fint før. Det er mer bråk. Mer støy. Mer fravær.

Og barna med det vanskeligste utgangspunktet, er de første som faller fra.

Når vi nå fornyer skolepolitikken vår, så må vi starte med en erkjennelse:

Det er ikke bare skolen som har endret seg de siste tjue årene.

Samfunnet har endret seg.

Det er tunge samfunnstrender som slår inn over og utfordrer skolen.

Klasserommene er mer mangfoldige.

Vi har flere elever med innvandrerbakgrunn. Det er flere elever som strever med språk, atferd, og ulike diagnoser.

Vi har rett og slett flere elever som trenger tilpasset undervisning – samtidig som mange kommuner sliter med ressurser.

Samtidig har barns hverdag endret seg dramatisk. En 13-åring har over fire timer skjermtid daglig. Halvparten av 9-åringer er på sosiale medier.

Algoritmene er designet for å gi raske dopaminrush, og for å stjele konsentrasjon.

Konsekvensen merkes i klasserommet.

Flere elever har aldri lest en bok. De kjeder seg raskere. Gir opp forttere.

Og KI gjør det enda lettere for mange elever å ta minste motstands vei.

Dette utfordrer lærerne våre.

Aldri før har vi hatt så mange godt utdannede lærere i norsk skole.

Likevel sier mange at de står mer alene enn før.

At de mangler tid til å følge opp elevene. At de mangler verktøy for å holde ro og orden.

Og skolene forteller om en kriminalitetsbølge – ikke blant elevene – men av tidstyver.

Nye rettigheter. Krav. Oppgaver.

Gode intensjoner fra oss politikere, men som har ført til at tid, folk og ressurser flyttes bort fra klasserommet der elevene er.

Landsmøte,

Vi har innovert og regulert oss bort fra skolens kjerneoppgave:

God lærerledet undervisning.

Derfor staker denne resolusjonen ut en ny kurs.

Vi skal ta både Høyre og skolen tilbake til røttene.

Til en skole som gir elevene ro til å lære og mestre det viktigste først:

Lesing, Skrivning. Regning.

Faktakunnskap og konsentrasjon.

Fordi det er slik vi bygger et kunnskapssamfunn for fremtiden.

Landsmøte,

Elever er ulike.

De lærer på ulike måter.

Mens venstresiden tviholder på en A4-skole, vil vi at både elever som sliter og elever som trenger utfordringer skal oppleve mestringsøyeblikk i skoledagen.

Det starter i klasserommet.

Med dyktige lærere. Med god tilpasset undervisning.

Mer fleksibel skolestart.

Mer fleksibel nivådeling.

Tverrfaglig team tett på klasserommet - som kan frigjøre tid for lærere og støtte elever.

Alternative opplæringsarenaer – for dem som trenger en annen vei til mestring.

Kartlegging og intensivundervisning tidlig til elever som sliter.

For hvis vi ikke gjør det, landsmøte, da blir det Arbeiderpartiet skryter av som en «fellesskole», i realiteten en «forskjellsskole» for altfor mange barn.

Men hvis flere skal lykkes i skolen – uavhengig av bakgrunn, må vi vite hva som virker og hva som ikke virker.

Vi må lære av de skolene som lykkes, og vi må hjelpe de som sliter.

Da trenger vi kunnskap og data.

Når forskjellene i skolen øker, er Arbeiderpartiets svar å avvikle de nasjonale prøvene.

Det er litt som å kaste termometeret fordi det viser at man har feber.

Når 60 000 elever går inn porten første skoledag med litt for stor ryggsekk på ryggen, da er det vår oppgave å følge med og følge opp.

Jeg kan love at Høyre skal kjempe for kunnskap - i og om skolen.

Landsmøte,

Om det er én ting de siste tiårene har vist oss, og én ting fallende skolerresultater har vist oss, så er det dette:

Det er ikke automatisk fremtidsrettet å kaste seg på trender.

Det grunnleggende må komme først.

Etter omfattende digitalisering i skolen og i hjemmet, er det ikke bare flere unge som sliter med lesing, regning og konsentrasjon.

40 % av elevene har også dårlige digitale ferdigheter.

I et samfunn som stjeler oppmerksomheten vår, må skolen være en motvekt.

Elever må få ro og tid til å lære å lese, skrive og regne uten distraksjoner.

Med flere fysiske bøker.

Særlig de første skoleårene.

De må trene på utholdenhet.

På å kunne holde konsentrasjonen over tid.

På å tåle litt ubehag.

Og jobbe seg forbi øyeblikk av kjedsomhet.

Det er fundamentet for all annen læring.

Skolen skal være praktisk og variert. Men den kan aldri konkurrere med TIKTOK.

Skolen skal ha en balanse mellom skjerm og bøker, og elever skal selvfølgelig lære digitale ferdigheter - men det læres ikke i et vakuum.

Vi får ingen elever med digital dømmekraft dersom de ikke har kunnskap i hodet som gjør at de kan skille sant fra usant.

Vi får ingen teknologer i fremtiden hvis elevene ikke har utholdenhet til å lære grunnleggende regning.

Skal skolen forberede elevene på fremtiden, må de ruste elevene med ferdigheter og kunnskaper som algoritmer ikke trener dem i.

Men som de trenger for å håndtere algoritmer.

Landsmøte,

I dag bør vi avlive en myte:

Selv om vi lever i ett digital samfunn, er ikke kunnskap et tastetrykk unna.

Ja, vi kan google hva hovedstaden i Frankrike er.

Og ja, ChatGPT kan oppsummere hva den industrielle revolusjonen var eller hva parlamentarisme betyr.

Men hvis elevene ikke kan noe om samfunn, historie, religion eller politikk i hodet sitt, så kan de heller ikke bli kritiske og kreative mennesker.

Det er umulig å drøfte, reflektere og kritisk vurdere dersom man ikke kan noe.

Faktakunnskap må bygges i elevenes hukommelse— steg for steg.

Jo mer et barn kan om et tema, jo lettere blir det å lære mer.

Jo flere ord de forstår, jo gøyere er det å lese bøker og lengre tekster.

Det henger sammen.

Skal vi utjevne sosiale forskjeller, og sikre at alle elever i Norge har noe til felles – uavhengig av hvem de er og hvor de bor, så trenger vi tydeligere, mer konkrete kunnskapsmål i læreplanene om hva elevene skal lære – trinn for trinn.

Elever må se progresjon i fagene.

De må kunne feire framgang.

De må oppleve flere mestringsøyeblikk i timene.

Flere muligheter til stolt å kunne fortelle hjemme hva de har lært på skolen.

Landsmøte,

Noen ting endrer seg aldri.

Det viktigste for at en elev skal lære er faglig sterke lærere i klasserommet.

I fjor kom en stor internasjonal lærerundersøkelse.

Bare 18 prosent av norske lærere følte seg verdsatt av samfunnet. Halvparten så mange som sist.

Landsmøte, la det være ingen tvil.

La oss gi en tydelig beskjed til alle dyktige lærere i landet vårt.

Høyre verdsetter dere!

Mens Arbeiderpartiet kutter i videreutdanning, fjerner kompetansekrav, fjerner karriereveier i klasserommet og fjerner faglig krav for å komme inn på lærerutdanningen – så vil Høyre alltid satse på faglig sterke lærere.

Og vi skal gi lærerne verktøyene de trenger:

Til å ha autoritet i klasserommet.

Til å holde ro og orden.

Til å få tid til skolens kjerneoppgave, god undervisning med elever.

Landsmøte,

Høyre skal ta skolen tilbake til røttene.

Alle elever skal lære å lese, skrive og regne godt.

Elevene skal trene på utholdenhet og oppleve flere mestringsøyeblikk.

Læreren skal være leder i klasserommet, og ha tid til å følge opp elevene.

Skolebyråkratiet skal slankes og frigjøre tid til skolens kjerneoppgave – god undervisning.

Men nå landsmøte,

Er det dere som skal avgjøre vår nye skolepolitikk.

Jeg sier som Arnulf Øverland:

«Om tingen vi vil dømme selv,

til slutt må vi allikevel

vårt eget ansvar bære.»

God debatt!